

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ

У статті розглядаються сучасні проблеми системи пенсійного забезпечення в Україні, шляхи їх подальшого подолання та напрямки вдосконалення.

Ключові слова: пенсії, система пенсійного забезпечення, пенсійна реформа, солідарна система пенсійного забезпечення.

Постановка проблеми. У ХХІ столітті в більшості країн виникає ціла низка проблемних питань, що стосуються соціального характеру. Однією з найбільших проблем, яку переживають держави в усьому світі, є старіння населення. Україна на сучасному етапі її розвитку не є винятком.

Основним завданням на шляху до становлення та розвитку демократичного суспільства в нашій державі є управління його життям на основі становлення ринкових відносин, встановлення принципів правової, соціально-орієнтованої держави, де свобода і права громадян були б найбільшою соціальною цінністю. Та реформування більшості проблем, що мають соціальне спрямування в Україні, супроводжується низкою суперечностей. Особливо гостро ці суперечності простежуються в системі пенсійного забезпечення, яка становить основу матеріального стану громадян. На даному етапі свого розвитку пенсійне забезпечення в нашій державі можна охарактеризувати відсутністю соціальної справедливості, пенсійної культури, надійних та дієвих фінансових механізмів, які б надавали можливість забезпечити її громадян необхідними коштами. Отже, сучасна вітчизняна пенсійна система не спроможна захистити пенсіонерів від бідності, тому неминучим стає проведення пенсійних реформ, які сприяли б вирішенню як теперішніх, так і майбутніх проблемних питань у цій сфері.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання пенсійного забезпечення постійно перебували і продовжують залишатись у центрі уваги науковців. На сучасному етапі розвитку нашої держави проблемами системи пенсійного забезпечення в Україні займалися і займаються такі вчені і науковці: Бурков Ю.А., Городецька Л.О., Женчак О.В., Зайчук Б.О. та інші.

Виклад основного матеріалу дослідження. Рівень пенсійного забезпечення є показником економічного та соціального становища населення країни. З виходом на пенсію людина втрачає поточні джерела прибутку і в перехідній економіці розраховує на державну систему пенсійного забезпечення. Пенсіонери становлять значну частину населення суспільства, і держава не може не звертати увагу на таку численну категорію громадян. Уряд гарантує соціальну захищеність пенсіонерам виплатою пенсій, а також регулярного

перегляду їх розмірів у зв'язку із збільшенням вартості мінімального споживчого кошика.

В умовах переходу до ринкових відносин проблема ефективного пенсійного забезпечення стає однією з найгостріших. У нашій державі за роки її незалежності проблеми пенсійного забезпечення набувають актуального характеру.

Пенсійне забезпечення в Україні є державною системою і є основною складовою системи соціального захисту населення.

Пенсійна система України – сукупність створених в Україні правових, економічних і організаційних інститутів і норм, метою яких є надання громадянам матеріального забезпечення у вигляді пенсії [2, с. 4].

Система охоплює непрацездатних громадян похилого віку, інвалідів, осіб, які втратили годувальника, виплати яким проводяться у формі пенсій, надбавок та підвищень до пенсій, компенсаційних виплат, додаткових пенсій та державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам. Кошти на реалізацію Державної пенсійної програми формуються за рахунок надходжень від: обов'язкових внесків підприємств, установ, організацій; обов'язкових внесків громадян; коштів Державного бюджету та фондів соціального страхування; інших надходжень.

Сучасна пенсійна система нашої держави не спонтанне явище, а результат багаторічних напрацювань і трансформацій, які дісталися Україні ще з колишнього СРСР, і поетапно вдосконалювалася, починаючи з перших років її незалежності.

У 2004 році в Україні, за прикладом інших країн, була запроваджена трирівнева система пенсійного забезпечення.

Перший рівень – солідарна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, яка ґрунтується на засадах солідарності, субсидування і здійснення виплати пенсій та надання соціальних послуг за рахунок Пенсійного фонду.

Другий рівень – накопичувальна система загальнообов'язкового державного страхування, яка ґрунтується на засадах накопичення коштів застрахованих осіб у Накопичувальному фонді і здійснення фінансування витрат на виплату договорів страхування довічних пенсій та одноразових виплат.

Третій рівень – система недержавного пенсійного забезпечення, яка ґрунтується на засадах добровільної участі громадян, роботодавців та їх об'єднань у формуванні пенсійних нагромаджень з метою отримання громадянами пенсійних виплат на умовах та в порядку, передбаченому законодавством про недержавне пенсійне забезпечення [5, с. 20].

Незважаючи на те, що, починаючи з 2004 року, в Україні почала діяти пенсійна реформа, яка дала початок існуванню трирівневої пенсійної системи, основною із невирішених і болючих проблем на сучасному етапі і надалі залишається дефіцит у власних коштах бюджету Пенсійного фонду України, що автоматично не дає можливості повною мірою покривати його видатки. Ця різниця систематично покривається коштами з Державного бюджету України, що свідчить про те, що загальний рівень пенсійного забезпечення громадян в Україні і надалі залишається незадовільним та недостатнім.

Зміст пенсійної системи країни полягає в тому, що вона повинна забезпечувати людей реальним, надійним, постійним та достойним доходом у старості, по інвалідності, у зв'язку з втратою годувальника та в інших випадках, який відповідав би особистому внеску кожної людини протягом періоду її економічної активності. Але на сучасному етапі свого розвитку система пенсійного забезпечення в Україні не відповідає цим вимогам. Вона не забезпечує гідний рівень пенсії і створює масу проблем у фінансовій системі країни.

Реформування та розвиток системи пенсійного забезпечення в Україні відбуваються під впливом тих трансформаційних перетворень, які властиві всій системі суспільних відносин нашої держави. Але невирішеність деяких важливих питань і загострення проблем у цій сфері значною мірою є відбитком, у якому перебуває політична система та економіка нашої країни. Відсутність науково обґрунтованої та дослідженої на прикладах концепції реформування пенсійного забезпечення не дає змоги відразу вирішити ці проблеми, які пригальмовують процес реформування пенсійної системи і зумовлюють збереження старих, не відповідних сучасним умовам принципам солідарної пенсійної системи країни [2, с. 12].

Прийняті Закон "Про пенсійне забезпечення" та Закон "Про недержавне пенсійне забезпечення", які орієнтувалися на розв'язання поточних проблем у цій сфері, не змогли створити пенсійну систему, яка б відповідала вимогам пенсіонерів. Сьогодні підходи щодо вирішення проблем у цій галузі враховують розвиток економіки у майбутньому. Основна увага приділяється проблемі поєднання та узгодженості пенсійної та податкової систем. Це питання стало актуальним ще тому, що за новою концепцією розвитку України передбачається численне створення робочих місць. А за нашим законодавством сплатою пенсійних внесків дуже обтяжені роботодавці, що призводить до нелегальних виплат робітникам – "виплат заробітних плат у конвертах" [4, с. 99].

Отже, до основних проблем системи пенсійного забезпечення в Україні, на сучасному етапі його розвитку, на нашу думку, можна віднести наступні:

- стрімке погіршення співвідношення між громадянами працездатного і непрацездатного віку. Це зумовлюється тим, що в результаті сплеску народжуваності впродовж 60х-70х років та його критичного спаду впродовж 80х-90х років, Україна, на даному етапі, відноситься до держав із старіючим населенням, а це автоматично призводить до фінансового тягаря на працюючих людей, які повинні сплачувати внески до Пенсійного фонду. За сучасними прогнозами до 2025 року на одного працюючого в нашій державі припадатиме один пенсіонер;

- розбалансованість бюджету Пенсійного фонду, що призводить до постійного дефіциту у ньому, на покриття якого спрямовуються кошти з Державного бюджету України, в якому також спостерігається постійна нестача коштів;

- низький рівень пенсій. У бюджеті нашої країни кожного року спостерігається поступове збільшення мінімальних пенсій, але воно складає лише декілька гривень, що зовсім нееквівалентне сучасному, досить стрімкому, підвищенню цін, а тому значна частина населення залишається незадоволеною своїми пенсіями;

- різке підвищення, в результаті пенсійної реформи 2011 року, пенсійного віку та трудового стажу. Підвищення пенсійного віку практикується багатьма розвиненими країнами і несе в собі зазвичай позитивний характер, але воно відбувається поетапно (рекомендованим є його підвищення на 6 місяців у рік). Та в нашому випадку воно є дуже стрімким і, на мою думку, не буде сприятливим, адже середня тривалість життя в нашій країні є досить низькою, а тому більшість населення не буде доживати до пенсії. Підвищення трудового стажу (у жінок до 30, а у чоловіків до 35 років) також, як на мене, стало проблемою, адже, не маючи потрібної для нього вислуги років, людина не має права на отримання пенсії, а лише на виплату соціальної допомоги, а її розмір є меншим за розмір мінімальної пенсії;

- великі відсотки сплати грошових внесків до Пенсійного фонду фізичними та юридичними особами, які є набагато вищими ніж в інших країнах Європи;

- погано розвинута система недержавного пенсійного забезпечення. Україна доволі пізно залучилась до світового досвіду використання ринку недержавних пенсійних послуг для забезпечення соціальних потреб пенсіонерів та збільшення інвестиційного потенціалу країни. Якщо перші НПФ з'явилися в світі більше 100 років тому, то в Україні лише у 2004 р.;

- значна непроінформованість громадян у сфері пенсійного забезпечення. У результаті реформ та постійної низки змін у пенсійному законодавстві більша частина населення не має змоги вчасно з ними ознайомитись, а це також у свою чергу призводить до низки проблем.

Як бачимо, на сучасному етапі свого розвитку система пенсійного забезпечення характеризується низкою змін та викликаними даними змінами проблем. Але я вважаю, все ще можна змінити на краще. Першим кроком до покращення має стати нова пенсійна реформа, яка має переглянути збільшення пенсійного віку та трудового стажу населення. Також необхідно переглянути розміри пенсійних внесків фізичних та юридичних осіб та перспективи подальшого їх зменшення, тобто уряду автоматично потрібно зайнятися пошуками додаткових надходжень до Пенсійного фонду. Під час цього обов'язково необхідно орієнтуватися на досвід розвинутих країн.

Отже, пенсійна реформа має здійснюватися на системних засадах, перевірених досвідом інших країн та адаптованих до українських умов, а саме: соціальної справедливості, прийнятності, розуміння та підтримки реформи широкими верствами населення; свободи вибору, підвищення зацікавленості і відповідальності громадян за свій добробут у старості; економічної обґрунтованості та фінансової спроможності стійкості пенсійної системи; сприяння зростанню національних заощаджень та економічному розвитку країни; захищеності від політичних ризиків.

Унаслідок здійснення реформи буде впроваджено багаторівневу пенсійну систему, побудовану на засадах соціальної справедливості, солідарності поколінь та соціального страхування. Це розширить можливості для підвищення добробуту людей похилого віку та зміцнення потенціалу економічного зростання.

Створення адекватної ринковій економіці пенсійної системи підвищить рівень відповідальності громадян за свою долю, спонукатиме їх залишати частину зароблених коштів на старість, допоможе швидше адаптуватися до нових умов життя.

Здійснення пенсійної реформи дасть змогу подолати бідність серед людей похилого віку, які все життя добросовісно працювали і створювали національне багатство.

Досвід функціонування пенсійних систем у світі свідчить, що будь-яка солідарна пенсійна система дуже залежить від демографічних ризиків. У зв'язку зі старінням населення змінами форм зайнятості (скорочення загальної чисельності зайнятих, поширення неформальної і часткової зайнятості, робота вдома) у солідарних пенсійних системах росте частка державних витрат на підтримку існуючих пенсіонерів, зростає і частка пенсійних витрат у ВВП, збільшується навантаження на працюючих членів суспільства [3].

Ці тенденції порушили питання про фінансову спроможність та ефективність національних солідарних пенсійних систем та викликали об'єктивну необхідність зміщення акцентів у напрямку запровадження систем пенсійних нагромаджень.

Тому, у зв'язку зі старінням населення і зростаючою фінансовою нестійкістю солідарних

пенсійних систем в багатьох країнах, починаючи з 80-х років минулого століття, стали змінювати деякі параметри пенсійних програм, запроваджуючи схеми обов'язкових базових виплат, підвищуючи законодавчо встановлений вік виходу на пенсію, скорочуючи стимули і вигоди більш раннього виходу на пенсію, доповнюючи їх системами обов'язкових та добровільних пенсійних нагромаджень.

Другим кроком у процесі вдосконалення пенсійного забезпечення в Україні, на наш погляд, має бути перехід до недержавного пенсійного забезпечення. Особливий інтерес у цій сфері для України представляє досвід країн Центральної і Східної Європи, які після переходу до вільної ринкової демократії також постали перед проблемою неспроможності їхніх державних солідарних пенсійних систем функціонувати стабільно. Головним завданням їхніх пенсійних реформ стало створення недержавних пенсійних установ, які покликані інвестувати заощадження фізичних осіб для виплати їм майбутньої пенсії.

На думку фахівців, на даному етапі розвитку пенсійної системи України існуючих темпів розвитку системи недержавного пенсійного страхування недостатньо, щоб забезпечити громадян додатковими коштами після виходу на пенсію. Основними причинами повільного розвитку системи недержавного пенсійного забезпечення називаються такі, як низький рівень доходності пенсійних активів; законодавча неврегульованість окремих питань діяльності ринку недержавного пенсійного забезпечення; низький рівень довіри населення до недержавного пенсійного забезпечення, банківської системи; недостатня зацікавленість роботодавців у фінансуванні недержавних пенсійних програм; низький фінансовий рівень можливості громадян для участі у системі недержавного пенсійного забезпечення. Крім того, досить актуальним для формування ефективної, надійної системи недержавного пенсійного забезпечення є приведення програм добровільного пенсійного страхування, виконання яких регулюється окремими законодавчими актами, відповідно до вимог Закону України "Про недержавне пенсійне забезпечення" [2, 2].

У світлі формування ефективної недержавної пенсійної системи вкрай важливим є забезпечення розробки та виконання обов'язкових професійних пенсійних програм для окремих категорій осіб, зайнятих на роботах з особливо шкідливими та важкими умовами праці, які дають право на призначення пенсії за віком на пільгових умовах або за вислугу років, з одночасним здійсненням заходів із створення роботодавцем безпечних для здоров'я робочих місць.

Достроковий вихід на пенсію, скорочення періоду сплати страхових внесків є великим тягарем для солідарної пенсійної системи. Для таких категорій осіб пропонується обмежити право на дострокове отримання пенсії із солідарної системи, а здійснення пенсійного забезпечення

таких працівників передбачається через професійні та корпоративні фонди. Такий крок відповідає світовій практиці. Лише три країни у світі за роботу в небезпечних, шкідливих умовах пропонують отримувати пенсію на 5-10 років раніше: Україна, Білорусь, Російська Федерація. Відповідний законодавчий акт, який передбачає здійснення пенсійного забезпечення окремої категорії працівників, зайнятих на роботах з особливо шкідливими та важкими умовами праці, які дають право на призначення пенсій за віком на пільгових умовах чи за вислугу років, знаходиться на стадії розробки.

Отже, на нашу думку, у сфері запровадження недержавного пенсійного забезпечення Україна повинна орієнтуватись на досвід зарубіжних країн. Це дасть їй можливість не повторювати їхніх помилок та запровадити кращий світовий досвід.

Також досить актуальним є питання чіткого і прозорого контролю за діяльністю органів Пенсійного фонду і функціонуванням пенсійної системи. Тому третім кроком на шляху до вирішення проблем пенсійного забезпечення в Україні повинне бути створення механізмів надійного контролю суспільства й держави за функціонуванням пенсійної системи. Важливою складовою успішного і повноцінного функціонування пенсійної системи є її інформаційне забезпечення. На мою думку, система інформування, роз'яснення сенсу проведених реформ має стати основною ланкою в процесі перетворень пенсійної системи.

Необхідно забезпечити звільнення Пенсійного фонду від невластивих йому функцій. Зокрема, передати недержавним пенсійним фондам функції з пенсійного страхування працівників тих галузей, які на сьогодні мають пільги при призначенні пенсій. Потрібно впровадити нагромаджувальну систему загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, провести модернізацію матеріально-технічної бази. В перспективі можна передбачити і здійснення доставки пенсій. Це дозволило б зосередити в органах Фонду усі функції пенсійного страхування – від збору страхових внесків і призначення пенсій до їх доставки пенсіонерам.

Звичайно, ці заходи будуть ефективними за умови забезпечення професійного росту і кваліфікації працівників Фонду, підвищення дисципліни і якості роботи. Тому саме роботі з кадрами, підвищенню їх професійного рівня необхідно надалі приділяти особливу увагу. Для цього необхідно продовжити практику навчання молоді у вищих навчальних закладах за направленнями Пенсійного фонду та змінити підхід до продовження роботи кваліфікованих досвідчених кадрів пенсійного віку.

Отже, підсумовуючи вищесказане, для вирішення стратегічних проблем пенсійного забезпечення потрібно здійснити наступний комплекс заходів:

- продовжувати роботу із вдосконалення пенсійного законодавства, особливо в частині

- впровадження нагромаджувального рівня пенсійного страхування;

- зменшити кількість пільг, створюючи окремі пенсійні програми для працівників шкідливих професій. Потрібно стимулювати роботодавців покращувати умови праці для запобігання втрати здоров'я та продовження тривалості активного періоду життя працівників, ніж давати змогу виходу на пенсію раніше встановленого віку;

- ввести для громадян уніфіковані та прозорі правила пенсійного забезпечення;

- зменшити рівень пенсійних ставок роботодавців. Натомість підвищити ставки сплати збору для самих працівників до допустимого рівня за досвідом деяких країн до 8-10%. Працівники є вмотивованими до отримання ними достойної пенсії, натомість роботодавці в умовах ринкової нестабільності та постійної зміни нормативних і соціально-економічних умов до цього не вмотивовані. Зменшення ставок дозволить збільшити детінізацію оплати праці в Україні;

- скасувати мінімальні гарантовані пенсії, що стимулюватиме громадян відмовлятися від нелегальних зарплат;

- розвинути накопичувальну та недержавну систему пенсійного забезпечення, де громадяни зможуть самостійно відкладати кошти на власну забезпечену старість. Гарантувати захист від банкрутства та зловживань цих фондів державою. Переваги для громадян: можливість одержувати пенсію з урахуванням трудового внеску з двох джерел: із солідарної системи та частково з персонального нагромаджувального рахунку (з нагромаджувального фонду); можливість мати відповідні додаткові пенсійні заощадження в системі недержавних пенсійних фондів;

- на етапах становлення системи недержавного пенсійного забезпечення вдосконалити систему адміністрування виплат та послабити податковий тиск на недержавні пенсійні фонди. Відкрити доступ до недержавних пенсійних фондів іноземних інвестицій;

- скасувати ставки оподаткування пенсійних внесків до недержавних пенсійних фондів громадян при вкладенні туди коштів громадянами;

- суттєво скоротити витрати Пенсійного Фонду за рахунок: скорочення кількості пільговиків пенсіонерів; поступове скорочення практики одночасної виплати пенсії за віком та зарплати у повному обсязі; збільшення трудового стажу, необхідного для отримання пенсії за віком лише за умови зростання кількості робочих місць; вилучення з Пенсійного фонду виплат, які не мають безпосереднього відношення до його функцій;

- підвищення участі населення в державній пенсійній системі. Сьогодні проблемою підвищення участі населення в державній пенсійній системі є його зайнятість. Крім того, існують проблеми міграційних потоків, масового виїзду на заробітки за кордон, тіньова зайнятість та інше. Останнім часом має місце істотне розходження між кількістю працюючих і

платниками пенсійних внесків, оскільки частина працюючих не бере участі у державній пенсійній системі та не сплачує внесків. Підвищення участі населення у пенсійній системі сприяло б зростанню доходів пенсійних фондів [7].

- підвищення пенсійного віку. Одним з найбільш дієвих заходів щодо зниження пенсійного навантаження є підвищення пенсійного віку, що збільшує період сплати пенсійних внесків і скорочує період виплати пенсій. У багатьох країнах світу пенсійний вік уже підвищений, або підвищення заплановано, а також проведене або заплановане вирівнювання пенсійного віку чоловіків і жінок. Це обумовлено такими чинниками зміна соціального статусу жінок та зниження народжуваності [1]. Але збільшувати пенсійний вік потрібно лише після того, як будуть створені нормальні умови для розвитку нових підприємств та іноземних інвестицій і відбудеться зростання кількості робочих місць, інакше це призведе до зростання безробіття;

- часткова відмова від дострокових пенсій. Робота щодо часткової відмови від довготривалих та пільгових пенсій в Україні вже ведеться, розглянуте в даний момент законодавство передбачає переведення деяких категорій дострокових пенсіонерів у професійні пенсійні системи. Потрібно зазначити, що часткова відмова від системи дострокових пенсій аналогічна підвищенню пенсійного віку, середній вік виходу на пенсію в такому випадку підвищиться [8];

- забезпечення прибутковості інвестування нагромаджувальної частини пенсії. Прибутковість інвестицій – дуже важливий елемент, що визначає ефективність введення нагромаджувальної пенсії. Для пенсійної системи важлива не номінальна прибутковість, а величина перевищення прибутковості інвестицій над рівнем збільшення заробітної плати. Нагромаджувальна складова пенсійної системи України означає, що вона працює на ринкових принципах. Здобутки її функціонування залежатимуть не від політичних рішень, а насамперед, від ефективності праці реального сектора економіки та від якості організації інвестиційної діяльності. Учасники нагромаджувальної системи – це вкладники, інвестори, активні учасники інвестиційного процесу. Учасники пенсійного процесу – майбутні пенсіонери не тільки відкладають та зберігають кошти на забезпечену старість, але й вкладають їх в економіку. Добре налагоджена пенсійна система у ринковій економіці сприяє тому, що об'єм коштів, які накопичилися на рахунках у момент виходу на пенсію, перевищує в декілька разів об'єм власних внесків. Вищевикладене дозволяє зробити висновок стосовно того, що нагромаджені пенсійні кошти за умови їх ефективного інвестування здатні не тільки зберігатися, але й

збільшуватися за рахунок прибутку. Прибуток виникає за умов використання пенсійних коштів як капітального ресурсу. Значення нагромаджувальної системи ширше за потребу їх збереження. Інвестиційний процес – невід'ємна складова нагромаджувальної пенсійної системи. Завдяки інвестиційному процесу гроші майбутніх пенсіонерів перетворюються в інвестиційний ресурс, який працює в економічних процесах [9].

За допомогою запропонованих вище заходів вдасться досягти помітних позитивних результатів у майбутньому: забезпечити справедливую систему розподілу пенсійних коштів; створити для людей можливість нагромаджувати пенсії з огляду на власні доходи; стабілізувати пенсійну систему; гарантувати стовідсоткову виплату пенсій зараз і в майбутньому; підвищити престижність роботи працівників бюджетної сфери; детінізувати економіку, забезпечити економічне зростання та добробут українців.

Висновки. Отже, зростання потреби в соціальному захисті відбувається в періоди загострення економічних проблем і соціальної напруженості в суспільстві. Залежно від економічних умов, культурно-історичних особливостей, політичної культури, розмаху суспільних рухів у різних країнах на різних етапах держава бере на себе вирішення тих або інших проблем соціального захисту населення, стабілізації суспільного розвитку. Тому підвищення рівня виплати пенсій в Україні залежить від створення належних умов взаємовигідних для усіх верств населення у сфері пенсійного забезпечення [1].

Врахування всіх недоліків і вад системи пенсійного забезпечення України та їх вирішення дасть змогу сформувати розвинений ринок послуг з цього виду страхування. Отже, позитивними результатами у покращенні пенсійного забезпечення України має стати досягнення таких результатів: забезпечення фінансової стійкості та стабільності у сфері пенсійного страхування; зменшення кількості пільговиків; підвищення рівня життя пенсіонерів та впевненості у соціальному забезпеченні; зменшення пенсійного навантаження роботодавців; створення результативної системи управління пенсійними грошовими потоками; заохочення громадян до заощаджень на старість; встановлення чіткого законодавства.

За умови здійснення названих вище заходів пенсійне забезпечення в поєднанні із соціальною допомогою сформують набагато надійнішу систему захисту від бідності, ніж та, яка існує сьогодні. Проте, якщо зміни будуть запроваджені тільки в пенсійній системі, то виявлені проблеми навряд чи вдасться усунути. Пенсійна реформа має стати складовою частиною комплексної програми економічних і фінансових перетворень.

Список літератури

1. Про пенсійне забезпечення [Електронний ресурс]: Закон України від 08.07.2011. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2542-14>.
2. Бурков Ю. А. Сучасна система накопичення / Ю. А. Бурков // Фінансові послуги. – 2012. – № 2. – С. 4.
3. Городецька Л. О. Реформування пенсійної системи в Україні / Л. О. Городецька // Фінанси України. – 2012. – № 5. – С. 12-13.
4. Женчак О. В. Розвиток пенсійного забезпечення та його вплив на економіку України на основі європейського досвіду / О. В. Женчак // Наука молода. – 2012. – № 9. – С. 97 – 101.
5. Зайчук Б. О. Система пенсійного забезпечення: сьогодні і завтра / Б. О. Зайчук // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – №8. – С. 20– 21.
6. Про збір та облік Єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування [Електронний ресурс]: Закон України від 1 січня 2011 року № 2464-VI. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main.cgi>
7. Про Пенсійний фонд України [Електронний ресурс]: Положення від 24 жовтня 2007 року № 1261. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0976-02>
8. Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування [Електронний ресурс]: Закон України від 26 червня 1997 року № 400/97-ВР. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/460/2011>
9. Про Пенсійний фонд України [Електронний ресурс]: Положення від 24 жовтня 2007 року № 1261. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0976-02>

Анотація

Наталья Саинчук

СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СИСТЕМЫ ПЕНСИОННОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ В УКРАИНЕ

В данной статье рассматриваются современные проблемы системы пенсионного обеспечения в Украине, пути их будущего преодоления и направления усовершенствования.

Ключевые слова: пенсии, система пенсионного обеспечения, пенсионная реформа, солидарная система пенсионного обеспечения.

Summary

Natalya Sainchuk

STATUS AND PROSPECTS OF THE PENSION SYSTEM IN UKRAINE

The current problems of the pension system in Ukraine and ways of overcoming and directions for further improvement are discussed in this paper.

Keywords: retirement pension system, pension reform, PAYG pensions.